

MAGYAR NEMZETI BANK

NEGYEDÉVES JELENTÉS

2008. július 15.

**Beszámoló az MNB 2008
második negyedévi tevékenységéről**

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank
Felelős kiadó: Iglódi-Csató Judit
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	4
2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása	5
3. Devizatartalékok	7
4. Készpénztevékenység	8
5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás	11
6. Az MNB statisztikai tevékenysége	13
7. A pénzügyi kultúra fejlesztése	14

1. Monetáris politika

2008 második negyedévében a Monetáris Tanács két alkalommal döntött az alapkamat megváltoztatása mellett. A Tanács 2008. április 28-i, valamint május 26-i ülésén 25-25 bázisponttal emelte a jegybanki alapkamatot, először 8,25, majd 8,50 százalékra. A közlemény szerint a Tanács úgy látja, hogy a magyar gazdaságot visszafogott növekedés és az infláció lassú csökkenése jellemzi. Az infláció mérséklődését hazai és nemzetközi eredetű, elhúzódó költségsokkok fékezik, és ezeknek a kifutása a vártnál lassabban történik meg. Az alapkamat megemelésével a Monetáris Tanács arra törekedett, hogy megakadályozza a tartósan magas infláció áttételes hatásait és a hosszabb távú inflációs várakozások megemelkedését. A monetáris politika számára releváns időhorizonton jelentősek a felfelé mutató inflációs kockázatok, amelyek szintén a monetáris kondíciók szigorítását indokolták. A vállalatokra keresleti oldalról nehezedő jelentős alkalmazkodási kényszer ellenére ugyanis elképzelhető, hogy a szereplők nagyobb teret engednek a költségsokkok továbbhárításának, illetve, hogy árazási és bérezési döntéseikben az árstabilitás elérése szempontjából kívánatos mértéknél erősebben támaszkodnak a múltban tapasztalt inflációra.

Az év eleje óta a Tanács összesen 100 bázisponttal emelte meg a kamatlábat. Részben ezzel is magyarázható, hogy az elmúlt időszakban lényegesen erősödött a forint euróval szembeni árfolyama, ami enyhítheti az importált inflációs nyomás hatását.

Az MNB 2008. május 26-án tette közzé a „Jelentés az infláció alakulásáról” című kiadványának legfrissebb számát. A jelentés lassú dezinflációt prognosztizál, és a monetáris politika számára releváns időhorizonton a 3 százalékos, középtávú cél fölötti inflációval számol. Az alappálya szerint – változatlan kamat- és árfolyamkondíciók fennmaradása esetén – 2008-ban az éves infláció 6,3 százalék lesz, 2009-ben 4,2 százalékra csökken, és 2010-ben elérheti a 3 százalékot.

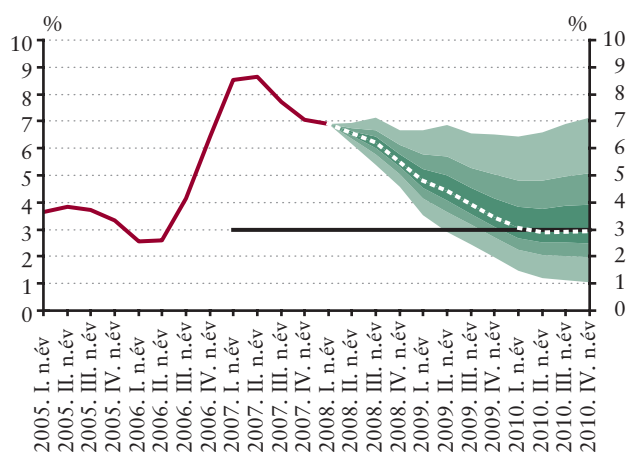
2008 második negyedévében folytatódott a globális inflációs környezet romlása, ami mögött elsősorban a növekvő nyersanyagárak állnak. A belföldi inflációs környezetet tekintve elmondható, hogy a negatív kibocsátási rés 2008 második negyedévében tovább tágult, azaz a konjunktúra oldaláról alap-

vetően dezinflációs hatások érvényesültek. Ennek szektorok közti megoszlása azonban korántsem egyenletes, hiszen tovább folytatódott az exportszektor historikusan is kedvező konjunktúrája. Az előrejelzés alappályája körül a kockázat aszimmetrikus, alapvetően felfelé mutató kockázatok veszélyeztetik a dezinflációs pályát. Egyrészt magasabb inflációhoz vezethet a globális inflációs környezet további romlása – azaz, ha a jelentésben feltételezetteknél nagyobb ütemben növekednek az élelmiszer- vagy nyersanyagárak –, másrészt a dezinflációs folyamatot az is lassíthatja, ha az inflációs várakozások az árstabilitás eléréséhez szükséges szintnél magasabban rögzülnek.

A májusi prognózis – a februári jelentéssel összhangban – a gazdasági növekedés lassú élénkülését valószínűsíti, ám a növekedés üteme csak 2010-re kerülhet a magyar gazdaság hosszabb távú növekedési potenciálja fölé. Így a kibocsátási rés a teljes előrejelzési horizonton negatív marad. Az előrejelzési horizonton a növekedés szerkezetében fokozatos átrendeződés várható a belső kereslet irányába, míg a nettó export növekedéshez való hozzájárulása folyamatosan csökken. Lefelé mutató kockázatot jelent, ha a világgazdasági enyhülés a vártnál erőteljesebb lesz, illetve kissé kedvezőtlenebb felívelést jelenthet az inflációs várakozások magas szinten történő rögzülése is.

1. ábra

Az inflációs előrejelzés legyezőábrája

2. A pénzügyi közvetítőrendszer stabilitása

A Magyar Nemzeti Bank 2008. április 15-én publikálta a „Jelentés a pénzügyi stabilitásról” című kiadványt. A jelentés részletesen foglalkozott a pénzügyi közvetítőrendszer külső környezetében, valamint belső működésében megjelenő kockázatok bekövetkezésének valószínűségével és mértékével.

A jelentés hangsúlyozta, hogy a korábbi, 2007 áprilisában kiadott jelentés megjelenése óta a hazai pénzügyi rendszer új kockázatokkal szembesült, ami növeli sebezhetőségét, ugyanakkor a magyar intézményrendszer tőkeerős külföldi tulajdonosi háttere, valamint csökkenő, de még mindig megfelelő jövedelmezősége erős sokktűrő képességet biztosít. A pénzügyi rendszer működési környezetében megjelenő növekvő kockázatok főként a 2007 nyarán, az Egyesült Államok jelzáloghitel-piacán kirobbant válság globális pénzügyi piacokon való továbbterjedéséhez köthetők. A pénzpiaci turbulencia hatásai – a piacok magas fokú integrációja miatt – megjelentek Magyarországon is. A globális kockázattoválalási hajlandóság csökkenése miatt megemelkedett a forintszeközökkel szemben elvárt hozam, és növekedett a hazai pénzügyi rendszer forrásoldali likviditási kockázata: erre utalnak az állampapírpiacon tapasztalt működési zavarok, valamint a bankrendszer külföldi forrásainak rövidülése és drágulása. A fiskális kiigazítás miatt a hazai fenntarthatósági kockázatok csökkentek, de a hazai gazdasági

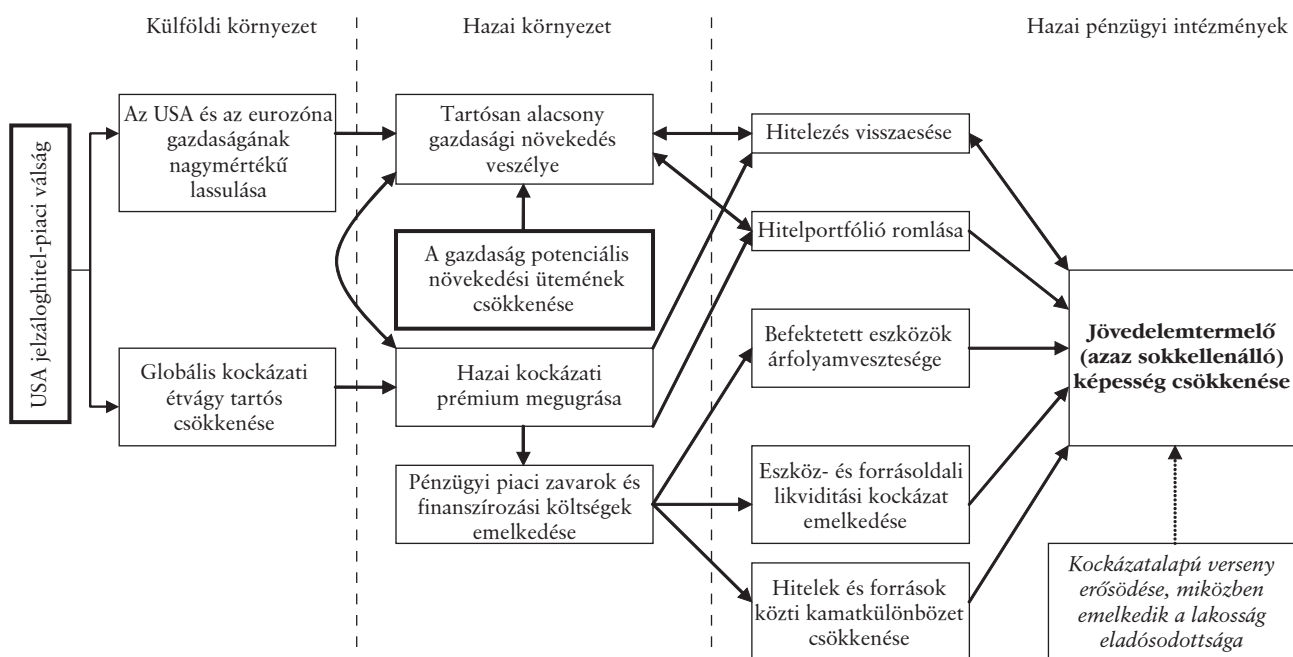
növekedés alacsony maradhat. Európa gazdasága a pénzügyi fertőzés hatására emelkedő hitelezési költségek, valamint a csökkenő hitelkínálat miatt lassulhat. A kedvezőtlen makrogazdasági környezetben a hazai pénzügyi rendszer a korábbinál kockázatosabb új termékek bevezetésével, illetve a háztartási hitelezési feltételek enyhítésével versenyez, ami többletkockázatokat hordoz magában.

Az MNB – a PSZÁF és a PM képviselőivel együtt – 2008. június 20-án részt vett az osztrák hatóságok által szervezett, második válságkezeléssel foglalkozó konferencián. Az évente megrendezésre kerülő konferencia célja, hogy a régió – a Cseh Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, Ausztria és Magyarország – szakértői megvitassák a válságkezelési keretrendszer továbbfejlesztésével kapcsolatos aktuális kérdéseket, továbbá a regionális együttműködés erősítését célzó lépéseket. A konferencián a cseh és a szlovák hatóságok tájékoztattak a nemzeti szintű szimulációs gyakorlatok tapasztalatairól. Ezen túlmenően a részt vevő hatóságok képviselői megvitatták a 2008. június 1-jén hatályba lépett EU-szintű – a határon átnyúló pénzügyi stabilitás támogatása érdekében megkötött – Együttműködési megállapodással kapcsolatos kérdéseket.

A régióba tartozó hatóságok válság esetén történő együttműködésének erősítése, fejlesztése céljából a résztvevők megállapodtak a

2. ábra

Pénzügyi stabilitási kockázati térkép

Megjegyzés: Vastag kerettel a kockázatok kiindulási okait jelöltük.

podtak abban, hogy regionális válságszimulációs gyakorlat megtartására kerül sor 2009 szeptemberében.

2008. június 6-án „Központi Banki Pénzügyi Stabilitási Kerekasztal: A pénzügyi turbulenciák hatása a kelet-közép-európai országokra” címmel zártkörű rendezvényt tartott a jegybank, amelyen a kelet-közép-európai EU-tagországok központi bankjainak pénzügyi stabilitásért felelős alelnökei és más magas rangú tisztségviselői vettek részt. A tanácskozáson a résztvevők a nemzetközi pénzügyi piacokon érzékelhető turbulenciák régióra gyakorolt hatásait, valamint a pénzügyi stabilitási kérdésekben való együttműködés lehet-

séges módjait vitatták meg. Az ülésen a résztvevők megállapították, hogy a másodrendű jelzálogpiaci válság okozta piaci turbulencia csak közvetett módon hatott a kelet-közép-európai régió bankrendszerére, amelyek a sokkokkal szemben ellenállónak bizonyultak. A forrásoldali likviditási kockázatok, a hitelezési tevékenységet érintő hatások, valamint a pénzügyi stabilitás megőrzését segítő, határon átnyúló hatósági együttműködés a továbbiakban is kitüntetett figyelmet érdemelnek. A résztvevők az első ízben tartott rendezvényt rendkívül hasznosnak tartották, és várhatóan – változó helyszínnel és témákkal – a jövőben is megrendezik a tanácskozást.

3. Devizatartalékok

2008 második negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 17 290 millió euro volt, ami 475 millió eurós növekedést jelent a 2008. március végi 16 815 millió eurós tartalékszinthez képest.

A devizatartalékok alakulását elsősorban az alábbi tételek befolyásolták az elmúlt negyedév során:

Az Államadósság Kezelő Központ megbízásából végrehajtott adósságkezelési célú műveletek az előző negyedévben összességében közel 738 millió euróval növelték a devizatartalékok nagyságát. Az ÁKK két svájcifrank-kibocsátása 220 millió euróval, míg a 10 éves eurokötvény-kibocsátása közel 1,5 milliárd euróval növelte a devizatartalékok nagyságát. Az ÁKK hiteltörlesztése 672 millió euróval, a mark-to-market és kuponfizetéshez kapcsolódó kiadások pedig 310 millióval euróval járultak hozzá a tartalékállomány csökkenéséhez. Az MNB saját adósságkezeléséhez kapcsolódó kiadások közel 30 millió eurót tettek ki. Az elmúlt három hónap során az MNB piacra vezetési célú forint-euro devizakonverziót nem hajtott végre. A költségvetési szervek megbízásából végrehaj-

3. ábra

A devizatartalékok nagyságának alakulása

tott devizakifizetések 338 millió eurós csökkenést okoztak. 2008 második negyedévében az Európai Bizottságtól érkező transzferek 126 millió euróval növelték a devizatartalékok állományát.

4. Készpénztevékenység

Forgalomban lévő készpénz

2008. június 30-án a forgalomban lévő készpénz értéke 2145,2 milliárd forintot tett ki, amely 8 százalékponttal (158 milliárd forinttal) volt több az előző év azonos időszakához viszonyítva.

2008 II. negyedében egy magyar állampolgárra átlagosan 213 560 forint összegű készpénz jutott, az elmúlt év hasonló időszakához képest ez az érték 8%-kal emelkedett.

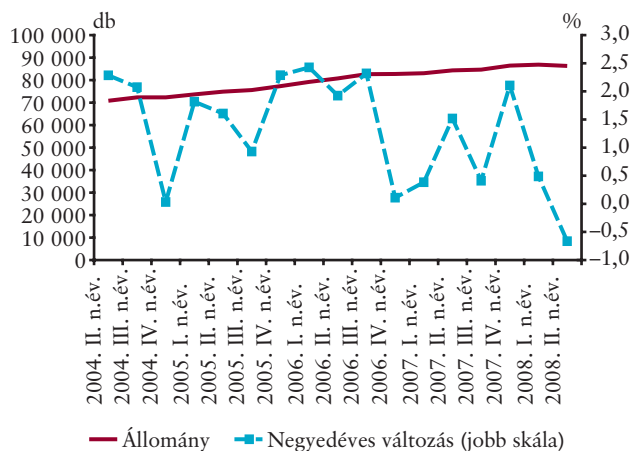
4. ábra

A forgalomban lévő készpénzállomány értékének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

5. ábra

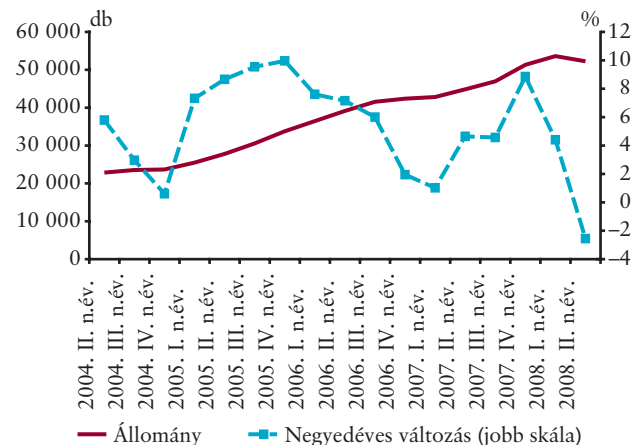
A forgalomban lévő 10 000 Ft-os címletű bankjegy állománya

Megjegyzés: szezonálisan igazított adatok.

6. ábra

A forgalomban lévő 20 000 Ft-os címletű bankjegy állománya

Megjegyzés: szezonálisan igazított adatok.

Forgalomban lévő bankjegyek

2008 II. negyedév végén a forgalomban lévő bankjegyállomány értéke 2111,8 milliárd forint volt, 8%-kal több, mint egy évvel ezelőtt. A forgalomban lévő bankjegyek darabszáma 304,3 millió darabot tett ki, így 2%-kal nőtt az előző év június végéhez képest. Az elmúlt években a két legnagyobb címlet aránya a teljes forgalomban lévő állományon belül folyamatosan emelkedett. Szezonálisan igazított adatok alapján az idei év második negyedében azonban mindkét címlet állománya csökkent.

Forgalomban lévő érmék

2008 II. negyedév végén 1011,3 millió darab érme volt forgalomban, amely az előző negyedévhez képest csekély mértékű növekedést (3%) mutat. Az érmék forgalma az előző évek hasonló időszakának megfelelően alakult. 2007 hasonló időszakában egy lakosra 1,1 kg érme jutott, míg a kis címletek bevonása után ez a mennyiség 0,6 kg érmére csökkent, könnyítve a mindennapi fizetéseket.

A Magyar Nemzeti Bank 2008. március 1-jén bevonta a forgalomból az 1 és 2 forintos érméket. A bevonás meghirdetésével egyidejűleg az MNB széles körű lakossági kampányt hirdetett a forgalomban lévő érmék MNB-be történő minél nagyobb arányú visszaáramlása érdekében. A gazdaság átállása

az 1 és 2 forintosok bevonása miatt szükségessé vált kerekítési törvény alkalmazásával zavartalan volt. Az interneten, a sajátban és az egyéb módon, pl. plakátokon, szórólapokon keresztül nyújtott tájékoztatás eredményeképpen a bevonás 2007. szeptember 21-i bejelentése után fokozatosan nőtt az MNB-be visszaérkező érmék mennyisége.

Több intézmény, karitatív szervezet gyűjtőakciót indított. A visszaáramlást segítette, hogy az MNB felkérésére a posta, illetve a kereskedelmi bankok és a takarékszövetkezetek többsége vállalta, hogy fél évig beváltják, illetve fizetésül elfogadják az 1 és 2 forintosokat, valamint az MNB is lehetővé tette, hogy a karitatív célból gyűjtő szervezetek közvetlenül az MNB-be szállítsák be az érméket, és ezeket itt díjmentesen válthatták át. Az akció során eddig 262 karitatív szervezet részére összesen 74 tonna egy- és kétforintos érmét váltottak át díjmentesen az MNB pénztárai.

A jegybanktörvény alapján az MNB 2013. március 1-jéig köteles beváltani az 1 és 2 forintos érméket, 2008 szeptemberétől azonban már nem várható, hogy jelentős mértékben érkezne vissza érme. (Az 1 és 2 forintos érmék havi átlagos visszaáramlása¹ a II. negyedévben jelentősen csökkent az előző negyedéves időszak üteméhez képest. A bevonás bejelenté-

se óta 158 millió db 1 forintos és 188 millió db 2 forintos érkezett vissza az MNB-be, melynek összsúlya 924 tonna.)

A széles vidéki hálózattal rendelkező posta és a hitelintézetek 2008. augusztus 31-ig állnak rendelkezésre az 1 és 2 forintosok beváltásában, ezt követően szeptember folyamán az MNB nemzetközi pályázatot ír ki az érmék alapanyagának eladására.

Emlékérme-kibocsátás

A Magyar Nemzeti Bank 2008. április 11-én „XXIX. nyári olimpiai játékok” megnevezéssel 5000 forint névértékű, ezüst emlékérmét bocsátott ki.

Az emlékérmé előlapján fő motívumként a Magyar Köztársaság címere látható vizet szimbolizáló hullámvonal felett. A hátoldalon vízből mellig kiemelkedő, dobáshoz készülő vízilabda-játékos ábrázolása szerepel. Az érmét Kereszthury Gábor tervezte. Az érméből összesen 18 000 darab verhető, ebből 14 000 tükörfényes (proof) kivitelben.

A Magyar Nemzeti Bank 2008. június 4-én „Siklói vár” megnevezéssel 5000 forint névértékű, ezüst emlékérmét bocsátott ki.

Az emlékérmé előlapján egy XIX. századi acélmetszet után, a nyugati oldal felől készült látkép található, amely a siklói vár épületét, a déli tornyot, a ferences kolostort és templomot jeleníti meg. A hátlapon a siklói vár látható északi nézetből. Az érmét Szöllőssy Enikő tervezte. Az emlékérméből összesen 10 000 darab verhető, ebből 6000 tükörfényes (proof) kivitelben.

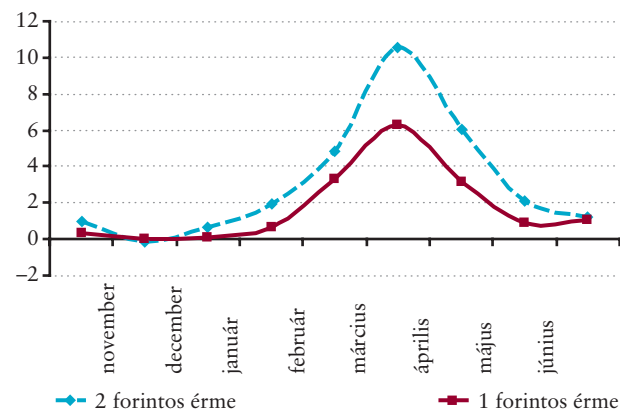
A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

Az MNB szakértői 2008 második negyedévében 522 esetből származó 571 darab forgalomból lefoglalt forintbankjegy-hamisítványt vizsgáltak. A hamisítások mértéke a régi típusú, kevésbé védett 1000 forintosok 2007. augusztus 31-i, forga-

7. ábra

Napi átlagos visszaáramlás

(tonna)

1. táblázat

Forgalomban lévő bankjegyek és érmék darabszáma (2008. június 30.)

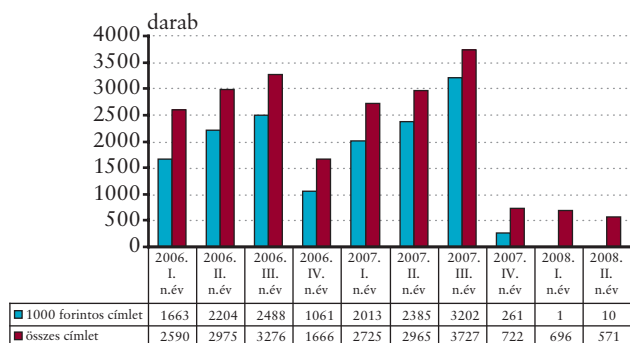
(ezer darab)

Bankjegyek	20 000	10 000	5000	2000	1000	500	200	Összesen
	52 001	85 079	22 616	18 481	45 606	30 792	49 739	304 313
Érmék	100	50	20	10	5	Összesen		
	149 636	109 045	196 775	234 964	320 901	1 011 321		

¹ A posta, a kereskedelmi bankok, a takarékszövetkezetek, illetve a pénzfeldolgozók által befizetett, illetve cserére átvett pénzmennyiség.

8. ábra

A forinthamisítások alakulása

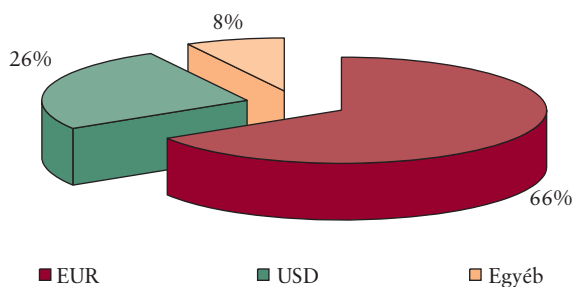
lomból történt kivonásának köszönhetően az elmúlt három-negyed évben jelentősen csökkent, és 2008 II. negyedévében is alacsonyabb szinten állandósult.

Nyomdai eljárással a forintbankjegyeket továbbra sem hamisítják, az összes vizsgált hamisítványt valamely irodai sokszorosító eszközzel (színes fénymásolóval, nyomtatóval) állították elő. A hamisítás minőségi és mennyiségi jellemzői a készpénzforgalom biztonságát nem zavarják.

9. ábra

Forgalomból lefoglalt hamis valuták darabszáma

(2008. II. negyedév)

A **valutahamisítási esetek** száma és a lefoglalt mennyiség tendenciája kismértékben csökkent, szakértőink 295 darab különböző valutahamisítványt vizsgáltak a második negyedévben. Ezen belül a hamis eurobankjegyek előfordulása a korábbi időszakhoz hasonló mértékű (195 darab). Magyarországon a forgalomból lefoglalt eurohamisítványok közül a 200 eurós címlet a leggyakoribb.

5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás

Megkezdte tevékenységét a Magyar SEPA² Egyesület

A Magyar SEPA Egyesület (MSE) megkezdte tevékenységét. A Fővárosi Bíróság 2008. május 8-án bocsátotta ki végzését, amelyben arról értesítette az egyesületet, hogy megtörtént nyilvántartásba vétele. A szabályoknak megfelelően az egyesület 2008. június 30-án megtartotta első plenáris ülését. Az ülés alkalmával döntés született – többek között – az egyesület költségvetéséről, a tagdíjról, szervezeti felépítéséről és az azonnal indítandó munkacsoportokról.

A munkacsoportok közül:

- az első, az Európai Pénzforgalmi Tanács keretében működő SEPA fizetési modellekkel foglalkozó munkacsoport által kibocsátott dokumentumok hazai feldolgozásával és véleményezésével, a nemzeti álláspont kialakításával;
- a második, a PSD, azaz a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló EU-direktíva hazai jogharmonizációjának támogatásával;
- a harmadik, a SEPA beszedési modell hazai bevezetésének elvi és gyakorlati problémáival, míg;
- a negyedik, a SEPA fizetési módok – még az euro bevezetése előtt – a forintba történő esetleges alkalmazása hatásainak felmérésével foglalkozik.

A munkacsoportokkal összefüggésben meghatározták az MSE és a Fizetési Rendszer Fórum (FRF) Bizottságai közötti munkamegosztás módját, amelynek értelmében az egyesület keretében folyik majd az elsődleges szakmai munka és az általa elkészített anyagok szélesebb körű bankszakmai véleményezése lesz az FRF, illetve az FRF bizottságainak feladata.

Továbbá a plenáris ülés döntött új csatlakozó tagok felvételéről is. Ennek értelmében csatlakozott a GIRO Elszámolóház Rt., a Volksbank Magyarország Rt. és az MFB Rt. mint tag. Az újonnan csatlakozott tagok egyúttal felvételt nyertek az egyesület tanácsába is.

Az ülésen meghívottként részt vett a Pénzügyminisztérium és a PSZÁF képviselője is.

Az egyesülettel kapcsolatos további információk, valamint a csatlakozáshoz szükséges belépési nyilatkozat – és egyéb, az érdeklődők számára nélkülözhetetlen dokumentumok – megtalálhatóak az MNB³ és a Magyar Bankszövetség honlapján is.

Likviditási szempontból nincsen akadálya a BKR napközi elszámolásra való áttérésének

A Magyar Nemzeti Bank folyamatosan törekszik arra, hogy a hitelintézetek ügyfelei egyre jobb minőségű szolgáltatást kapjanak, amely során figyelembe veszi a hitelintézetek jogos észrevételeit is. A pénzforgalom megújítása nem képzelhető el a GIRO Zrt. által üzemeltetett központi infrastruktúra megújítása nélkül. A GIRO Zrt. projektet indított az elszámolóházakat kiszolgáló rendszer megújítására, ami lehetővé teszi a végső ügyfelek által érzékelhető szolgáltatási szint növekedését. Az ügyféligények felmérésére, majd a napközi elszámolásra való áttérés likviditási hatásainak vizsgálatára az MNB vezetésével munkacsoport alakult. Az elkészült elemzés megállapítja, hogy likviditási szempontból a napközi elszámolásra történő áttérésnek gyakorlatilag nincs akadálya. Az MNB áprilisban mutatta be az elemzést az Fizetési Rendszer Tanácsnak, majd ezután a részletes, egyedi bankokra vonatkozó adatokkal együtt megküldte a GIRO Zrt. által üzemeltetett BKR közvetlen tagjainak véleményezésre. Az MNB várhatóan a nyáron alakítja ki álláspontját a kérdésben, és előreláthatóan ősszel hoz döntést a bankközösség, illetve a GIRO Zrt. a projekt megindításáról.

Megállapodás a VIBER-tagok között a késői ügyféltételekről

A bankok kötelező tartaléka havi átlagban a hitelintézet MNB-nél vezetett pénzforgalmi bankszámláján teljesítendő, amelynek egyenlege az üzleti nap folyamán felhasználható a bank pénzforgalmának lebonyolítására. A kötelező tartalék teljesítésére szolgáló egyenleg beállítása nap végi feladat, amelyet a váratlan, nagy összegű késői tételek beérkezése megzavarhat. A VIBER-üzemidő utolsó órájának forgalmát eddig az üzleti feltételek szabályai között írta elő az MNB, de ez teljes körű megoldást nem jelentett, és a szabály betartását az MNB ellenőrizni sem tudta (csak utólagos helyszíni ellenőrzés alkalmával). A bankokkal egyetértésben a probléma megoldására az MNB üzleti feltételeiben foglalt szabályok he-

² SEPA: Single Euro Payment Area (Egységes Euro-pénzforgalmi Térség).

³ Lásd: http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=pe_sepa_mo-n.

lyett egy bankközi megállapodás született. A *megállapodásban* a bankok egymás felé rögzítették a *késői ügyféltételek forgalmazásának szabályait*, kiküszöbölve ezzel a váratlan likviditási helyzeteket. A szabály megsértése esetére egyszerűen kezelhető kompenzációt állapítottak meg, ami a szabályok betartására ösztönöz, ugyanakkor a keletkező kárt megtéríti.

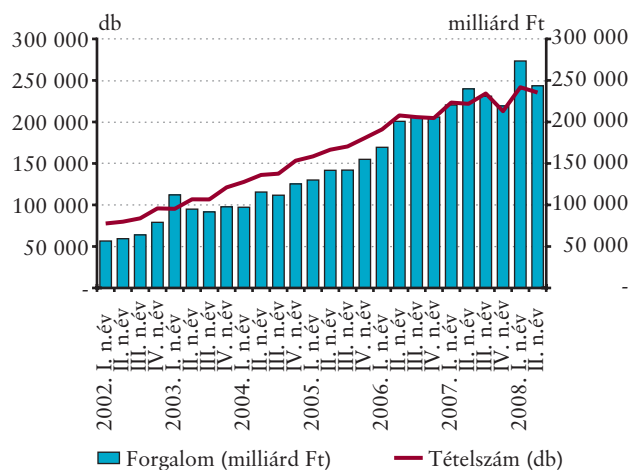
A bankközi megállapodás akkor működik jól, ha az összes VIBER-tag aláírja. A legjelentősebb VIBER-forgalmat lebonyolító bankok már aláírták a megállapodást. Az MNB bizonyos idő elteltével a megállapodás tapasztalatait összegezni fogja.

A VIBER-forgalom alakulása

2008 második negyedévében 243,6 billió (ezer milliárd) Ft volt a fizetési forgalom értéke, a kiegyenlített fizetési megbízások száma pedig 235,4 ezer db. A forgalom értéke és tételszáma is csökkent az előző negyedévhez képest (10,9, illetve 2,6%-kal). Az előző év azonos időszakához mérten szerény növekedés tapasztalható (értékben 1,5%, tételszám szerint 6,1% volt az emelkedés). A VIBER második negyedévi átlagos havi tételszáma 78,5 ezer db, a havi átlagos pénzforgalma 81,2 milliárd Ft volt.

10. ábra

A VIBER-ben lebonyolított fizetések értéke és száma negyedévenként

A negyedév folyamán a napi átlagos tételszám 3737 db volt, az átlagos napi forgalom pedig 3866 milliárd Ft, a maximális tételszámot május 9-én mértük (5584 db), a legmagasabb napi forgalom kiegyenlítése április 9-én történt (5405 milliárd Ft).

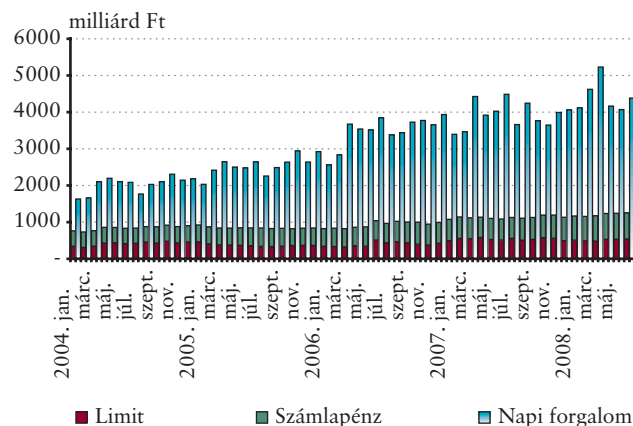
A vizsgált időszakban az MNB számlavezetési körébe tartozó hitelintézetek átlagos napi pénzforgalma (VIBER, BKR és

MNB ügyfélszámlavezető rendszerét számításba véve) 4206 milliárd Ft volt. E forgalmat 708,3 milliárd Ft átlagos napi számlapénzállomány és 534,6 milliárd Ft napközbeni hitelkeret segítségével bonyolították le, vagyis az átlagos napi likviditás 3,4-szer fordult meg a napon belül. Ez az érték az előző negyedévben 4 volt, vagyis a bankok „kényelmesebb” likviditási pozícióban voltak a második negyedévben az előzőhöz képest: ahogy a 11. ábra is mutatja, a nagyobb likviditásiállomány mellett jelentősen csökkent a napi átlagos pénzforgalom a vizsgált időszakban.

A VIBER rendelkezésre állása javuló tendenciát mutat az előző negyedévhez képest: jelentősebb leállás áprilisban volt, egy alkalommal történt egy órát meghaladó kiesés. A háttér központ alkalmazására nem került sor.

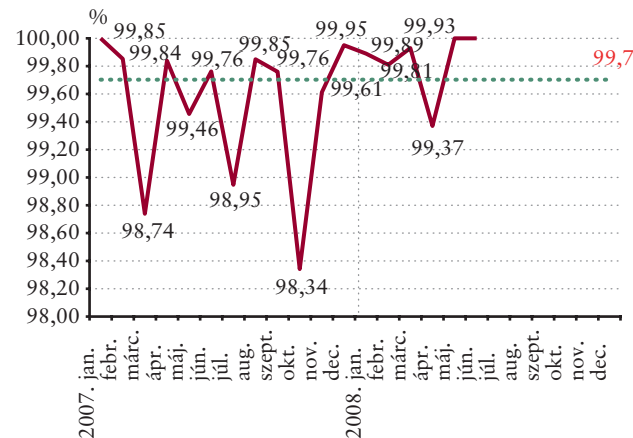
11. ábra

A bankok napi átlagos likviditásának (számlapénz+hitelkeret) és a pénzforgalmának összevetése

12. ábra

VIBER rendelkezésre állás

6. Az MNB statisztikai tevékenysége

Az MNB statisztikai információkat gyűjt és hoz nyilvánosságra a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény⁴ (Mnbtv.) felhatalmazása alapján. A statisztikai adatgyűjtéseket az MNB – a közösségi joghoz, különös tekintettel az EKB előírásaihoz, illetve a nemzetközi normákhoz igazodva, valamint a feladatai ellátásához kapcsolódó feltételek és követelmények változását követve – évente felülvizsgálja. Ezzel kapcsolatban megkezdődött a 2009. évre vonatkozó, a jegybanki információs rendszerhez szolgáltatandó információk köréről, a szolgáltatás módjáról és határidejéről szóló MNB-rendelet előkészítése. A rendelettervezet adatszolgáltatók általi észrevételezésére, szükség esetén konzultációk megtartására 2008 augusztusában, illetve szeptember elején kerül sor.

Az MNB 2008. június 30-án közzétette a 2008. I. negyedévéről szóló fizetésimérleg-statisztikákat, és maradéktalanul ele-

get tett a kapcsolódó nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségeknek. A meghatározó havi jelentők adatai mellett a negyedéves fizetésimérleg-adatszolgáltatók adatainak feldolgozása és publikálása is az idén üzembe helyezett új, közvetlen adatgyűjtésen alapuló fizetésimérleg-feldolgozó rendszerben történt.

Az IMF több mint 130 tagország részvételével egységes kérdőívet (CDIS) vezet be a közvetlentőke-befektetések állományainak részletes megfigyelésére. Az első adatküldés határideje 2010. szeptember. A júniusban lezajlott szemináriumon az IMF az egységes módszertan megismertetését tűzte ki célul, és támogatást nyújtott a hazai vállalati adatszolgáltatások elkészítéséhez, illetve módosításához.

⁴ 4. § (6) bekezdés, 28. § (1) bekezdés.

7. A pénzügyi kultúra fejlesztése

Az MNB elnöke és a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának elnöke a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó kétoldalú együttműködési megállapodást írt alá április közepén. A megállapodás fő szövegét mindkét intézmény közzétette a honlapján. A megállapodásnak megfelelően május elején megalakult az MNB–PSZÁF szakértői munkacsoport, mely az előzetesen jóváhagyott éves munkaterv alapján megkezdte működését.

A Pénzügyi Stabilitási Bizottság tagjai (MNB, PSZÁF, PM első vezetői) megküldték az Oktatási Minisztérium közoktatási szakállamtitkára részére azt a közös helyzetértékelést és akciótérvet, amely a gazdasági-pénzügyi ismereteknek a középiskolai oktatás keretein belüli elterjedéséhez szükséges feltételeket és teendőket tartalmazza. Az intézkedési tervben a felügyelet és a jegybank a következő két új programban történő együttműködésre tett javaslatot az OKM számára:

- A Sulinet portálon „pénzügyi-gazdasági ismeretek” témakör kialakítása
- Pénzügyi-gazdasági ismereteket oktató iskolák országos hálózatának kiépítése

Áprilisban a jegybank és az Öngondoskodás Alapítvány közös pályázatot hirdetett a középiskolák részére kidolgozott Pénzügyi Oktatási Program kísérleti oktatására. Az oktatási program központi elemét egy 30 pénzügyi-gazdasági témakört érintő, gyakorlati fókuszú tananyag képezi, melyet esettanulmányok, feladatlapok, tanári segédlet és valós tőzsdei szimulációs játék egészítenek ki.

A pályázat célja, hogy egy-egy millió forinttal támogassa azokat a középfokú oktatási intézményeket, amelyek vállalják,

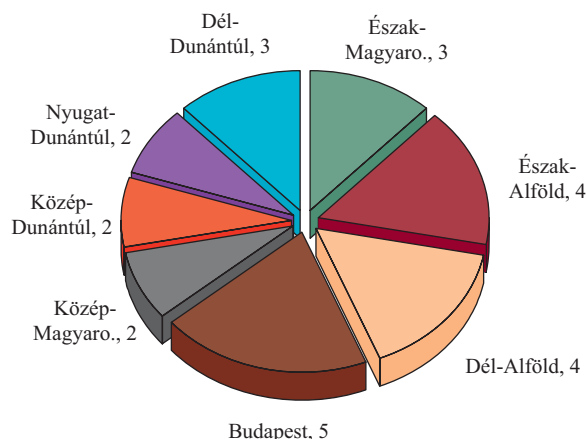
hogy a 2008/2009. évi tanrendjükben és hosszabb távon is helyet biztosítsanak a kísérleti tananyag oktatásának, valamint referenciaiskolaként közreműködnek a program regionális elterjesztésben. A pályázatra 142 iskola jelentkezett. A jelentős érdeklődésre és a beérkezett pályázatok magas színvonalára tekintettel a pályázati forrás összegét a két támogató intézmény összesen 5 millió Ft-tal megemelte. Ennek köszönhetően 25 iskola, illetve a programban közreműködő közel 60 tanár részesül támogatásban. Az ún. pilot programban a 25 győztes iskola részéről várhatóan több mint 1000 diák vesz részt.

A széles lakossági rétegeket érintő, közérthető, és tematikus pénzügyi ismeretterjesztést célozza az Est Média Kiadóval kötött megállapodás, amelynek keretében a MNB, a PSZÁF és a GVH „Pénziránytű” elnevezéssel közös cikksorozatot jelentet meg a kiadó országos terjesztésű ingyenes programmagazinjaiban. A 316 000 példányban, kéthetente megjelenő egyoldalas rovat a mindennapi élet során leggyakrabban felmerülő pénzügyi termékekről és szolgáltatásokról, valamint az egyes szolgáltatásokhoz kapcsolódó leggyakoribb problémákról ad tájékoztatást.

A jegybank vezetése döntött arról, hogy az MNB a Bankszövetséget és a Diákhitel Központot kéri fel alapító partnernek a Tudatos Pénzügyekért Alapítvány létrehozásában. Az alapítvány munkájában és támogatásában a téma iránt elkötelezett hatóságok, civil szervezetek és szakmai szövetségek széles köre tervezi közreműködését, részvételét. Az alapítvány bejegyzése folyamatban van.

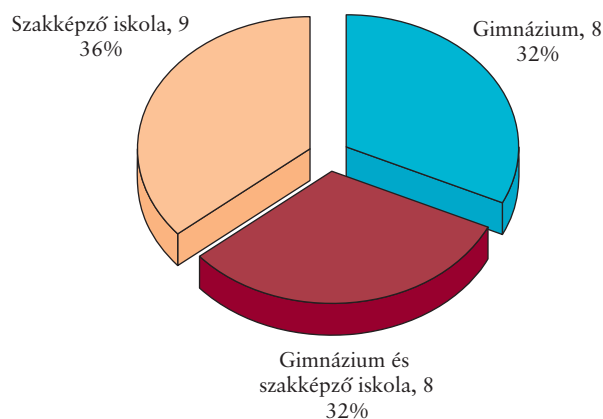
13. ábra

A programban részt vevő iskolák regionális megoszlása

14. ábra

A győztes oktatási intézmények iskolatípus szerinti összetétele

Negyedéves jelentés

2008. július 15.

Nyomda: D-Plus

H-1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.

